

Niepełnosprawność i samodzielne życie: budowanie niezależności i integracji społecznej jako jedno z zadań opieki długoterminowej

Aleksandra Gierej

Dyrektor Państwowego Funduszu Rehabilitacji

Osób Niepełnosprawnych w Toruniu

Fundusze Europejskie
dla Kujaw i Pomorza

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Samorząd Województwa
Kujawsko-Pomorskiego

**Misją Funduszu jest ułatwianie osobom
z niepełnosprawnościami pełnego uczestnictwa
w życiu zawodowym i społecznym.**

Fundusze Europejskie
dla Kujaw i Pomorza

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Samorząd Województwa
Kujawsko-Pomorskiego

Misję swoją Fundusz realizuje w ramach zadań ustawowych i programów celowych.

Najważniejszymi partnerami w powyższym są organizacje pozarządowe, w tym fundacje oraz jednostki samorządu terytorialnego.

Fundusze Europejskie
dla Kujaw i Pomorza

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Samorząd Województwa
Kujawsko-Pomorskiego

Do zadań ustawowych wspierających osoby niepełnosprawne należą zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych realizowane na zlecenie Funduszu przez fundacje oraz organizacje pozarządowe na podstawie art. 36 ustawy o rehabilitacji i zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Fundusze Europejskie
dla Kujaw i Pomorza

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Samorząd Województwa
Kujawsko-Pomorskiego

Rodzaje zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, które mogą być zlecane fundacjom oraz organizacjom pozarządowym, mając na względzie zapewnienie realizacji potrzeb osób niepełnosprawnych określa rozporządzenie ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego.

Fundusze Europejskie
dla Kujaw i Pomorza

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Samorząd Województwa
Kujawsko-Pomorskiego

Obszary, których mogą dotyczyć projekty to:

- 1)** prowadzenie rehabilitacji osób niepełnosprawnych w różnych typach placówek;
- 2)** organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów, warsztatów, grup środowiskowego wsparcia oraz zespołów aktywności społecznej dla osób niepełnosprawnych – aktywizujących zawodowo i społecznie te osoby;
- 3)** organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów i warsztatów dla członków rodzin osób niepełnosprawnych, opiekunów, kadry i wolontariuszy bezpośrednio zaangażowanych w proces rehabilitacji zawodowej lub społecznej osób niepełnosprawnych, ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień dotyczących procesu integracji osób niepełnosprawnych w najbliższym środowisku i społeczności lokalnej, zwiększania ich aktywności życiowej i zaradności osobistej oraz niezależności ekonomicznej, podnoszenia umiejętności pracy z osobami niepełnosprawnymi, w tym sprawowania nad nimi opieki i udzielania pomocy w procesie ich rehabilitacji;

Fundusze Europejskie
dla Kujaw i Pomorza

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Samorząd Województwa
Kujawsko-Pomorskiego

Obszary, których mogą dotyczyć projekty to:

- 4)** prowadzenie poradnictwa psychologicznego, społeczno-prawnego oraz udzielanie informacji na temat przysługujących uprawnień, dostępnych usług, sprzętu rehabilitacyjnego i pomocy technicznej dla osób niepełnosprawnych;
- 5)** prowadzenie grupowych i indywidualnych zajęć, które:
 - a)** mają na celu nabywanie, rozwijanie i podtrzymywanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego funkcjonowania osób niepełnosprawnych,
 - b)** rozwijają umiejętności sprawnego komunikowania się z otoczeniem osób z uszkodzeniami słuchu, mowy, z autyzmem i z niepełnosprawnością intelektualną,
 - c)** usprawniają i wspierają funkcjonowanie osób z autyzmem i z niepełnosprawnością intelektualną w różnych rolach społecznych i w różnych środowiskach;

Fundusze Europejskie
dla Kujaw i Pomorza

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Samorząd Województwa
Kujawsko-Pomorskiego

Obszary, których mogą dotyczyć projekty to:

- 6)** organizowanie i prowadzenie zintegrowanych działań na rzecz włączania osób niepełnosprawnych w rynek prac
- 7)** zakup, szkolenie i utrzymanie psów asystujących w trakcie szkolenia;
utrzymanie psów asystujących;
- 8)** organizowanie i prowadzenie szkoleń dla tłumaczy języka migowego oraz tłumaczy-przewodników;
- 9)** organizowanie lokalnych, regionalnych i ogólnopolskich imprez kulturalnych, sportowych, turystycznych i rekreacyjnych dla osób niepełnosprawnych wspierających ich aktywność w tych dziedzinach;
- 10)** promowanie aktywności osób niepełnosprawnych w różnych dziedzinach życia społecznego i zawodowego;

Fundusze Europejskie
dla Kujaw i Pomorza

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Samorząd Województwa
Kujawsko-Pomorskiego

Obszary, których mogą dotyczyć projekty to:

- 11)** prowadzenie kampanii informacyjnych na rzecz integracji osób niepełnosprawnych i przeciwdziałaniu ich dyskryminacji;
- 12)** opracowywanie lub wydawanie publikacji, wydawnictw ciągłych oraz wydawnictw zwartych, stanowiących zamkniętą całość, w tym na nośnikach elektromagnetycznych i elektronicznych:
 - a)** dotyczących problematyki związanej z niepełnosprawnością,
 - b)** kierowanych do osób niepełnosprawnych – w tym publikowanych drukiem powiększonym, pismem Braille'a lub publikowanych w tekście łatwym do czytania;
- 13)** świadczenie usług wspierających, które mają na celu umożliwienie lub wspomaganie niezależnego życia osób niepełnosprawnych, w szczególności usług asystencji osobistej.

Fundusze Europejskie
dla Kujaw i Pomorza

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Samorząd Województwa
Kujawsko-Pomorskiego

Kierunki pomocy w ramach art. 36:

- 1) kierunku pomocy 1 „wejście osób z niepełnosprawnościami na rynek pracy”
- 2) kierunku pomocy 2 „zwiększenie samodzielności osób z niepełnosprawnościami”;
- 3) kierunku pomocy 3 „wzrost aktywności osób z niepełnosprawnościami w różnych dziedzinach życia”;
- 4) kierunku pomocy 4 „zapewnienie osobom z niepełnosprawnościami dostępu do informacji”;
- 5) kierunku pomocy 5 „poprawa jakości funkcjonowania otoczenia osób z niepełnosprawnościami”;
- 6) kierunku pomocy 6 „upowszechnianie pozytywnych postaw społecznych wobec osób z niepełnosprawnościami i wiedzy dotyczącej niepełnosprawności”.

Fundusze Europejskie
dla Kujaw i Pomorza

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Samorząd Województwa
Kujawsko-Pomorskiego

Kierunek pomocy 2 – typy projektów:

- 1) prowadzenie rehabilitacji w placówce (rehabilitacja ciągła)
- projekty wieloletnie zapewniające różne formy wsparcia terapeutycznego, opiekuńczego, usprawniającego, społecznego w tym: m.in. mieszkania treningowe, prowadzenie poradnictwa psychologicznego, społeczno-prawnego oraz udzielanie informacji na temat przysługujących uprawnień, dostępnych usług, sprzętu rehabilitacyjnego i pomocy technicznej dla osób niepełnosprawnych

Fundusze Europejskie
dla Kujaw i Pomorza

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Samorząd Województwa
Kujawsko-Pomorskiego

Kierunek pomocy 2 – typy projektów:

2) wsparcie realizowane poza placówką - „świadczanie usług wspierających, które mają na celu umożliwienie lub wspomaganie niezależnego życia osób niepełnosprawnych, w szczególności usług asystencji osobistej”; prowadzenie grupowych i indywidualnych zajęć; organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów, warsztatów, grup środowiskowego wsparcia oraz zespołów aktywności społecznej dla osób niepełnosprawnych – aktywizujących zawodowo i społecznie te osoby

Fundusze Europejskie
dla Kujaw i Pomorza

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Samorząd Województwa
Kujawsko-Pomorskiego

W ramach zawartych wieloletnich umów realizowane są projekty zapewniające:

- 1) usługi asystencji,
- 2) mieszkalnictwa treningowego z formami wsparcia: poradnictwo rodzinne, asystentura nocna, trening mieszkaniowy indywidualny,
- 3) mieszkalnictwo terapeutyczne,
- 4) poradnictwo psychologiczne, poradnictwo socjalne, poradnictwo pielęgniarstwo, poradnictwo psychiatryczne,
- 5) Weekendowe treningi mieszkaniowe, krótkie treningi mieszkaniowe, długie treningi mieszkaniowe.

Fundusze Europejskie
dla Kujaw i Pomorza

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Samorząd Województwa
Kujawsko-Pomorskiego

W 2025 r. w ramach art. 36 zawarto umowy:

Umowy wieloletnie w K 1/2022 – 6

Umowy wieloletnie w K 1/2023 – 11

Umowy w ramach K 1/2024 – 57

Łącznie 74 umów.

Na realizację umów Oddziałowi przyznano limit w wysokości 77 108 052,52 zł.

Fundusze Europejskie
dla Kujaw i Pomorza

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Samorząd Województwa
Kujawsko-Pomorskiego

**Programy zatwierdzone przez Radę Nadzorczą,
służące rehabilitacji społecznej i zawodowej,
w szczególności adresowane do osób niepełnosprawnych oraz
do rodzin, których członkami są osoby niepełnosprawne;**

Fundusze Europejskie
dla Kujaw i Pomorza

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Samorząd Województwa
Kujawsko-Pomorskiego

PROGRAMY PAKIETU „S-A-M!”

Samodzielność-Aktywność-Mobilność

- **Mieszkanie dla absolwenta**
- **Dostępne mieszkanie**
- **Wspomagane Społeczności Mieszkaniowe**
- **Mobilność osób z niepełnosprawnościami**

Pierwsze dwa programy realizowane są przez samorządy powiatowe, które przyjęły zaproszenie Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Fundusze Europejskie
dla Kujaw i Pomorza

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Samorząd Województwa
Kujawsko-Pomorskiego

Mieszkanie dla absolwenta

Celem Programu „S-A-M!” Mieszkanie dla absolwenta, jest wzrost niezależności beneficjentów oraz ułatwienie im aktywności zawodowej i społecznej poprzez **zapewnienie samodzielnego mieszkania** spełniającego indywidualne kryterium dostępności dla beneficjenta.

Wsparcie udzielane jest przez okres 60 miesięcy.

Fundusze Europejskie
dla Kujaw i Pomorza

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Samorząd Województwa
Kujawsko-Pomorskiego

Beneficjentem może być osoba z niepełnosprawnością, który spełnia warunki:

- 1)** posiada orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności, a w przypadku osób z niepełnosprawnością narządu słuchu, także w stopniu umiarkowanym lub orzeczenie traktowane na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, a w przypadku osób z niepełnosprawnością narządu słuchu również na równi z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności;
- 2)** posiada status absolwenta szkoły podstawowej, ponadpodstawowej (wszystkich typów szkół) lub szkoły wyższej, uzyskany w okresie 36 miesięcy poprzedzających datę złożenia wniosku lub opuszcza rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka lub placówki opiekuńczo-wychowawcze;
- 3)** posiada pełną zdolność do czynności prawnych;
- 4)** złoży oświadczenie, że nie jest właścicielem mieszkania ani nie przysługuje mu spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego w miejscowości realizowania aktywności zawodowej;”.
- 5)** złoży oświadczenie o poszukiwaniu zatrudnienia lub o podjętym zatrudnieniu.

Fundusze Europejskie
dla Kujaw i Pomorza

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Samorząd Województwa
Kujawsko-Pomorskiego

Dostępne mieszkanie

Celem Programu „S-A-M!” Dostępne mieszkanie, jest wzrost niezależności beneficjentów oraz ułatwienie im aktywności zawodowej i społecznej poprzez **zapewnienie mieszkania wolnego od barier architektonicznych**, jako podstawy samodzielnego realizowania planów zawodowych i społecznych.

Dofinansowanie dotyczy dopłaty do zakupu mieszkania **pozbawionego barier architektonicznych**, znajdującego się w lokalizacji umożliwiającej samodzielne opuszczenie budynku, aż do poziomu zero przed budynkiem.

Fundusze Europejskie
dla Kujaw i Pomorza

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Samorząd Województwa
Kujawsko-Pomorskiego

Beneficjentem może być osoba z niepełnosprawnością, która spełnia warunki:

- 1)** posiada orzeczenia o niepełnosprawności w stopniu znacznym lub orzeczenie traktowane na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, z tytułu niepełnosprawności narządu ruchu **uniemożliwiającej poruszanie się bez użycia wózka;**
- 2)** złoży oświadczenie, wraz z dokumentacją fotograficzną, o barierach architektonicznych w mieszkaniu i/lub w budynku, uniemożliwiających samodzielne wyjście na zewnątrz na poziom zero;
- 3)** złoży oświadczenie o dysponowaniu tytułem prawnym do lokalu na mocy prawa własności lub spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu.

Fundusze Europejskie
dla Kujaw i Pomorza

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Samorząd Województwa
Kujawsko-Pomorskiego

Formy i warunki udzielenia dofinansowania

PFRON publikuje kwartalne wartości maksymalnej kwoty dofinansowania w lokalizacji docelowego mieszkania pod adresem: <https://www.pfron.org.pl/o-funduszu/programy-i-zadania-pfron/programy-i-zadania-real/dostepne-mieszkanie/komunikaty/>

Informacja kwartalna o wysokości średniego wskaźnika przeliczeniowego kosztu odtworzenia 1m² powierzchni użytkowej budynków mieszkalnych
<https://www.bgk.pl/bip/informacja-kwartalna-o-wysokosci-sredniego-wskaznika-przeliczeniowego-kosztu-odtworzenia-1m2-powierzchni-uzytkowej-budynkow-mieszkalnych-93>

Fundusze Europejskie
dla Kujaw i Pomorza

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Samorząd Województwa
Kujawsko-Pomorskiego

„Samodzielność-Aktywność-Mobilność!” Wspomagane społeczności mieszkaniowe

Wspomagane Społeczności Mieszkaniowe, w skrócie nazywane WSM, to domy, w których będą mogły żyć osoby z niepełnosprawnościami, wymagające wysokiego poziomu wsparcia. W każdym domu WSM zamieszka jednocześnie od 2 do 12 osób, które będą wspierane przez specjalistów pomagających w niezależnym życiu ich mieszkańców.

Wszyscy domownicy będą mieli prawo do oddzielnego mieszkania, z możliwością wspólnego zamieszkania ze wskazaną przez siebie osobą, będącą mieszkańcem WSM, pod warunkiem podpisania wspólnej umowy najmu lub użyczenia.

Fundusze Europejskie
dla Kujaw i Pomorza

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Samorząd Województwa
Kujawsko-Pomorskiego

„Samodzielność-Aktywność-Mobilność!” Wspomagane społeczności mieszkaniowe

W pełni wyposażone mieszkania w domu WSM, przystosowane dla osób z różnymi niepełnosprawnościami, będą składać się z pokoju dziennego, kuchni oraz dużej łazienki. Łączna powierzchnia każdego mieszkania to nie mniej niż 25 metrów kwadratowych. Ponadto, w zależności od projektu, WSM-y wyposażone zostaną w części wspólne takie jak np. jadalnie, sale ćwiczeń, sale do rehabilitacji itp.

Wspomagane Społeczności Mieszkaniowe mają służyć zapewnieniu niezależności osobom z niepełnosprawnościami oraz zapewnić całodobowe usługi wspomagające dostosowane do indywidualnych potrzeb mieszkańców.

Fundusze Europejskie
dla Kujaw i Pomorza

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Samorząd Województwa
Kujawsko-Pomorskiego

„Samodzielność-Aktywność-Mobilność!” Wspomagane społeczności mieszkaniowe

W dużej części finansowanie funkcjonowania Wspomaganych Społeczności Mieszkaniowych zapewni PFRON.

Udział w kosztach utrzymania mieszkania w WSM pokrywane są także przez mieszkańca, w wysokości do 50% jego dochodów.

Fundusze Europejskie
dla Kujaw i Pomorza

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Samorząd Województwa
Kujawsko-Pomorskiego

„Samodzielność-Aktywność-Mobilność!” Wspomagane społeczności mieszkaniowe

Celem Programu „Samodzielność – Aktywność – Mobilność!”

Mobilność osób z niepełnosprawnością jest wzrost niezależności beneficjentów oraz ułatwienie im aktywności społecznej lub zawodowej poprzez zapewnienie dostępu do korzystania z **samochodu osobowego**.

Fundusze Europejskie
dla Kujaw i Pomorza

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Samorząd Województwa
Kujawsko-Pomorskiego

Beneficjenci, czyli kto może skorzystać z pomocy?

Beneficjentem może być osoba z niepełnosprawnością, która spełnia następujące warunki:

- 1)** jest osobą, która **nie może poruszać się bez użycia wózka inwalidzkiego** i legitymuje się ważnym:
 - a)** orzeczeniem o niepełnosprawności ze wskazaniem konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji albo
 - b)** orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo
 - c)** orzeczeniem, o którym mowa w art. 5 pkt 1, 1a albo art. 62 ust. 2 pkt 1 albo ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych – traktowanym na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności
- 2)** oświadczy, że nie dokona zbycia pojazdu dofinansowanego ze środków Programu, przez okres co najmniej 60 miesięcy od dnia otrzymania dofinansowania.

Fundusze Europejskie
dla Kujaw i Pomorza

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Samorząd Województwa
Kujawsko-Pomorskiego

Formy i warunki udzielenia dofinansowania

Dofinansowanie dotyczy części kosztów zakupu dostosowanego samochodu osobowego.

Dofinansowanie może być przeznaczone na zakup **nowego dostosowanego samochodu** osobowego lub **używanego dostosowanego samochodu osobowego**, przy czym dofinansowanie zakupu samochodu **używanego** możliwe jest po spełnieniu następujących **warunków**:

1) data pierwszej rejestracji pojazdu, którego zakup ma być dofinansowany nie może być wcześniejsza niż 72 miesiące przed datą podpisania umowy na dofinansowanie.

Nie ma znaczenia czy podczas pierwszej rejestracji pojazd został określony jako dostosowany;

Fundusze Europejskie
dla Kujaw i Pomorza

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Samorząd Województwa
Kujawsko-Pomorskiego

Formy i warunki udzielenia dofinansowania

- 2)** dostosowany samochód osobowy będzie zakupiony od podmiotu prowadzącego działalność gospodarczą, której przedmiotem jest handel hurtowy albo detaliczny samochodami osobowymi (według Polskiej Klasyfikacji Działalności), potwierdzony wpisem do krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej REGON lub tożsamych podmiotów prowadzących działalność gospodarczą na terenie Unii Europejskiej;
- 3)** dostosowany samochód osobowy na dzień wystawienia faktury o płatność końcową będzie dopuszczony do ruchu drogowego zgodnie z ustawą z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym.

Fundusze Europejskie
dla Kujaw i Pomorza

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Samorząd Województwa
Kujawsko-Pomorskiego

Formy i warunki udzielenia dofinansowania

Dostosowany samochód osobowy, którego zakup dofinansowano ze środków Programu:

- **w przypadku dostosowanych samochodów osobowych do potrzeb kierowcy**

poruszającego się na wózku inwalidzkim – musi umożliwić zajęcie miejsca kierowcy oraz możliwość samodzielnego prowadzenia pojazdu bez konieczności przesiadania się z wózka inwalidzkiego na fotel kierowcy. Wprowadzone dostosowania muszą mieć charakter indywidualny, uwzględniający możliwości beneficjenta;

- **w przypadku dostosowanych samochodów osobowych do potrzeb pasażera**

poruszającego się na wózku inwalidzkim – musi umożliwić podróż osoby z niepełnosprawnością na wózku inwalidzkim bez konieczności przesiadania się z wózka inwalidzkiego na fotel pasażera.

Fundusze Europejskie
dla Kujaw i Pomorza

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Samorząd Województwa
Kujawsko-Pomorskiego

Formy i warunki udzielenia dofinansowania

Progi cenowe zakupu dostosowanego samochodu osobowego są dofinansowywane kumulatywnie w następującej wysokości:

1) dla samochodów dostosowanych **do ich prowadzenia przez osobę niepełnosprawną**, o których mowa w par. 9 ust. 3 pkt 1 Programu:

- a)** do kwoty 150.000,00 zł - 80%,
- b)** nadwyżka ponad kwotę 150.000,00 zł do kwoty 250.000,00 zł - 50%,
- c)** nadwyżka ponad kwotę 250.000,00 zł do kwoty 300.000,00 zł - 30%,
- d)** nadwyżka ponad kwotę 300.000,00 zł - 0%;

Fundusze Europejskie
dla Kujaw i Pomorza

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Samorząd Województwa
Kujawsko-Pomorskiego

Formy i warunki udzielenia dofinansowania

2) dla samochodów dostosowanych do podróży **osoby z niepełnosprawnością jako pasażera**, o których mowa w par. 9 ust. 3 pkt 2 Programu:

- a) do kwoty 130.000,00 zł - 85%,
- b) nadwyżka ponad kwotę 130.000,00 zł do kwoty 200.000,00 zł - 50%,
- c) nadwyżka ponad kwotę 200.000,00 zł do kwoty 230.000,00 zł - 30%,
- d) nadwyżka ponad kwotę 230.000,00 zł - 0%.

Fundusze Europejskie
dla Kujaw i Pomorza

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Samorząd Województwa
Kujawsko-Pomorskiego

„Samodzielność – Aktywność - Mobilność!” Mobilność osób z niepełnosprawnością

W 2023 roku w Systemie Obsługi Wsparcia (SOW) zostały przeprowadzone dwa nabory wniosków o dofinansowanie do zakupu samochodu osobowego dostosowanego do indywidualnych potrzeb kierowcy lub pasażera z niepełnosprawnością uniemożliwiającą poruszenie się bez użycia wózka inwalidzkiego.

Łącznie w obu turach w 2023 r. zostało złożonych 637 wniosków, z tego zostało podpisanych **219 umów** o dofinansowanie na kwotę **30 213 675,75 zł.**

Fundusze Europejskie
dla Kujaw i Pomorza

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Samorząd Województwa
Kujawsko-Pomorskiego

„Samodzielność – Aktywność - Mobilność!” Mobilność osób z niepełnosprawnością

ROK	Nabór	Wnioski złożone	Dofinansowane - Umowy
ŁĄCZNIE		1395	327
2023	I	328	63
2023	II	307	156
2024	III	240	12
2024	IV	233	12
2025	V	287	84

W 2024 roku w Systemie Obsługi Wsparcia (SOW) zostały przeprowadzone **dwa nabory (trzeci i czwarty)** wniosków o dofinansowanie do zakupu samochodu osobowego dostosowanego do indywidualnych potrzeb kierowcy lub pasażera z niepełnosprawnością uniemożliwiającą poruszenie się bez użycia wózka inwalidzkiego.

Łącznie **w obu turach w 2024 r.** podpisane zostały **24 umowy** o dofinansowanie **na kwotę 3 599 290,23 zł**, w tym:

12 umów w naborze trzecim na kwotę 1 758 490,23 zł,
12 umów w naborze czwartym na kwotę 1 840 800,00 zł.

Liczba wniosków i dofinansowań/umów w poszczególnych naborach – jak w tabeli obok.

Fundusze Europejskie
dla Kujaw i Pomorza

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Samorząd Województwa
Kujawsko-Pomorskiego

Program „Centra informacyjno-doradcze dla osób z niepełnosprawnością”

Program zatwierdzony uchwałą nr 2/2021 Rady Nadzorczej PFRON

z dnia 25 lutego 2021 r.

Celem programu jest wzrost samodzielności i niezależności osób z niepełnosprawnościami poprzez zapewnienie im zindywidualizowanego, opartego na ścisłej współpracy międzyinstytucjonalnej dostępu do informacji o technologicznie zaawansowanych rozwiązaniach służących likwidowaniu napotkanych barier i ograniczeń oraz wzrost efektywności pomocy udzielanej ze środków PFRON poprzez ograniczenie, wykluczenie przypadków związanych z likwidacją barier funkcjonalnych, generujących nieuzasadnione koszty towarzyszące procesowi zaopatrzenia osób z niepełnosprawnościami w sprzęty, urządzenia, usługi.

Fundusze Europejskie
dla Kujaw i Pomorza

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Samorząd Województwa
Kujawsko-Pomorskiego

„Centra informacyjno-doradcze dla osób z niepełnosprawnością”

Od dnia 1 września 2021 r. przy każdym z Oddziałów PFRON uruchomione zostało Centrum informacyjno-doradcze dla osób z niepełnosprawnością (CIDON).

W ramach działalności CIDON można uzyskać informacje m.in. na temat programów realizowanych przez PFRON, projektów realizowanych przez organizacje pozarządowe, obowiązujących systemów orzecznictwa, dostępnego wsparcia finansowego i rzeczowego, zaopatrzenia w sprzęt ortopedyczny czy rehabilitacyjny, ulg i uprawnień wynikających z przepisów prawa, a także instytucji działających na rzecz osób z niepełnosprawnością i wiele innych.

W roku 2024 wydatkowano na działalność OWiT kwotę **741 527,40 zł**

Fundusze Europejskie
dla Kujaw i Pomorza

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Samorząd Województwa
Kujawsko-Pomorskiego

W ramach programu CIDON utworzono 19 Ośrodków Wsparcia i Testów (OWiT), w których osoby z niepełnosprawnością mogą wypożyczać i testować zaawansowane technologie asystujące.

W roku 2024 wydatkowano na działalność OWiT kwotę **741 527,40 zł**

Fundusze Europejskie
dla Kujaw i Pomorza

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Samorząd Województwa
Kujawsko-Pomorskiego

„Wypożyczalnia technologii wspomagających dla osób z niepełnosprawnością”

Fundusze Europejskie
dla Kujaw i Pomorza

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Samorząd Województwa
Kujawsko-Pomorskiego

„Wypożyczalnia technologii wspomagających dla osób z niepełnosprawnością”

Program został zatwierdzony Uchwałą nr 1/2023 Rady Nadzorczej Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych z dnia 31 stycznia 2023 r. w sprawie zatwierdzenia programu „Wypożyczalnia technologii wspomagających dla osób z niepełnosprawnością”, a następnie zmieniony uchwałą nr 15/2023 dnia 22 sierpnia 2023 r. zmieniająca uchwałę w sprawie zatwierdzenia programu „Wypożyczalnia technologii wspomagających dla osób z niepełnosprawnością”.

Fundusze Europejskie
dla Kujaw i Pomorza

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Samorząd Województwa
Kujawsko-Pomorskiego

„Wypożyczalnia technologii wspomagających dla osób z niepełnosprawnością”

Celem Programu jest umożliwienie osobom z niepełnosprawnościami dostępu do najnowszych technologii wspomagających poprzez utworzenie wypożyczalni, która świadczy na terenie całego kraju usługi: doradztwa, wynajmu, dostawy, serwisu, dostosowania i skonfigurowania oraz instruktażu obsługi oferowanych urządzeń.

Utworzenie wypożyczalni technologii wspomagających umożliwia zaoszczędzenie przez osoby niepełnosprawne oraz ich rodziny znacznych środków finansowych, które można przeznaczyć na inne cele rehabilitacyjne.

Fundusze Europejskie
dla Kujaw i Pomorza

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Samorząd Województwa
Kujawsko-Pomorskiego

„Wypożyczalnia technologii wspomagających dla osób z niepełnosprawnością”

- PFRON jako realizator programu współpracuje z Rządową Agencją Rezerw Strategicznych (zwaną dalej RARS) jako partnerem na podstawie umowy świadczenia usług logistycznych nr 2023/09/378 z dnia 21 września br.
- We wrześniu podjęto decyzję nr 211/R/23 w sprawie udostępnienia rezerw strategicznych, w wyniku której RARS przekazać ma Funduszowi 14 555 szt. technologii.
- Sprzęt jest przechowywany przez RARS w składnicy w Ełku natomiast łącznie do dyspozycji agencji jest 13 składnic rozlokowanych na terenie kraju.
- RARS zajmuje się stroną logistyczną w programie tj. zapewnia dowóz, montaż i uruchomienie sprzętu u odbiorców ostatecznych.

Fundusze Europejskie
dla Kujaw i Pomorza

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Samorząd Województwa
Kujawsko-Pomorskiego

Kto może skorzystać z wypożyczalni?

Z wypożyczalni może skorzystać KAŻDY, kto :

- ma ważne orzeczenie o niepełnosprawności (czyli orzeczenie wydawane dzieciom do 16 roku życia) lub orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności albo orzeczenie równoważne,
- w ciągu 12 miesięcy przed dniem przed dniem złożenia wniosku o wypożyczenie technologii wspomagającej nie otrzymał ze środków PFRON albo NFZ dofinansowania na zakup takiej samej technologii wspomagającej jak ta, która chce wypożyczyć.

Jak można złożyć wniosek?

Wniosek powinien być złożony w formie elektronicznej w Systemie Obsługi Wsparcia (SOW).

Wniosek jest dostępny na stronie: <https://sow.pfron.org.pl/>

Fundusze Europejskie
dla Kujaw i Pomorza

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Samorząd Województwa
Kujawsko-Pomorskiego

Jaki sprzęt można wypożyczyć?

Lista sprzętu i technologii, które można wypożyczyć, jest dostępna na stronie PFRON:

<https://wypozyczalnia.pfron.org.pl/lista-dostepnego-sprzetu/>

Dostępne technologie dzielą się na sześć głównych grup rodzajowych

Technologie ogólne

- ✓ Podnośniki
- ✓ Koncentratory
- ✓ Łóżka rehabilitacyjne
- ✓ Aparaty słuchowe
- ✓ Powiększalniki
- ✓ Tablety do komunikacji alternatywnej

Fundusze Europejskie
dla Kujaw i Pomorza

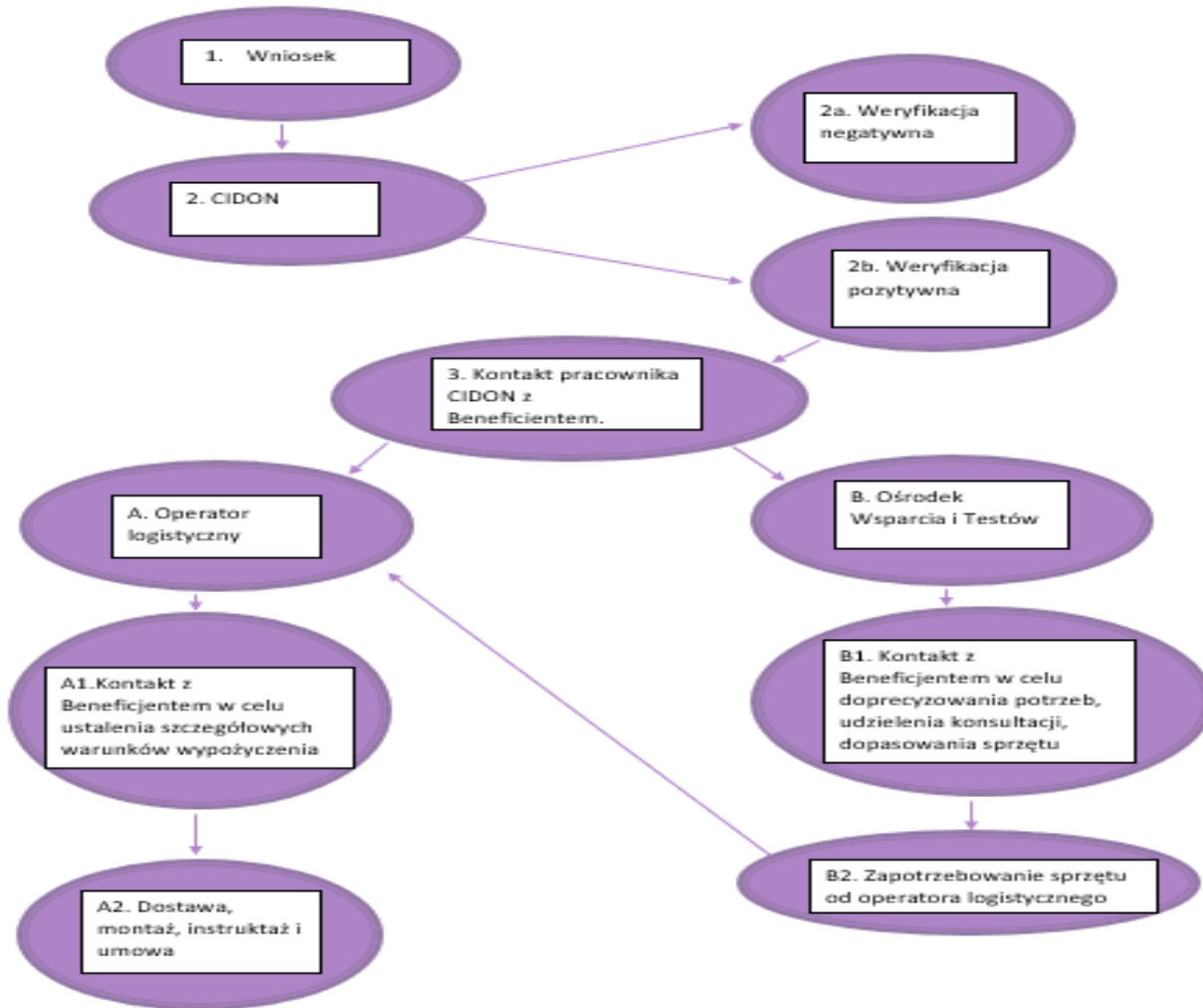
Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Samorząd Województwa
Kujawsko-Pomorskiego

1. Schemat procesu wypożyczenia

Fundusze Europejskie
dla Kujaw i Pomorza

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Samorząd Województwa
Kujawsko-Pomorskiego

W 2024 r. złożono 344 pozytywnie rozpatrzone i przekazane do RARS wnioski

Ponad 90% przeszło przez OWiTy.

- Aparaty słuchowe – 119
- Łóżka rehabilitacyjne – 53
- Podnośniki – 38 (większość elektrycznych)
- Powiększalniki – 20 (większość przenośnych)
- Urządzenia wspomagające – 10 (sterowanie komputerem za pomocą wzroku – 5; wspomagające słyszenie – 5)
- System wspomagający słyszenie - 12
- Zestaw Tablet+mówik – 66
- Oprogramowanie wspierające komunikację alternatywną – 8
- Koncentrator tlenu – 13

Jednocześnie, w całym 2024 r. Ośrodki Wsparcia i Testów przyjęły 5 664 zgłoszenia i wykonały 253 ankiety.

Fundusze Europejskie
dla Kujaw i Pomorza

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Samorząd Województwa
Kujawsko-Pomorskiego

W I kwartale 2025 r. wpłynęło 107 pozytywnie rozpatrzone i przekazane do RARS wniosków.

Ponad 90% przeszło przez OWiTy.

- Aparaty słuchowe – 37
- Łóżka rehabilitacyjne – 23
- Podnośniki – 7 (większość elektrycznych)
- Powiększalniki – 6 (większość przenośnych)
- Urządzenia wspomagające – 3
- Zestaw Tablet+mówik – 15
- System wspomagający słyszenie - 2
- Oprogramowanie wspierające komunikację alternatywną – 3
- Koncentrator tlenu – 3

Dotychczas, w I kwartale 2025 r. Ośrodki Wsparcia i Testów, udzielając dwutorowego wsparcia, zarówno nieorientowanej osobie z niepełnosprawnością, jak i opiekunowi zrealizowały 81 ankiet.

Fundusze Europejskie
dla Kujaw i Pomorza

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Samorząd Województwa
Kujawsko-Pomorskiego

Program „Aktywny samorząd” – plan finansowy na 2025 rok

Limit w planie finansowym PFRON na 2025 rok to: **293 700 tys. zł**

Aktualny limit na zadanie do dyspozycji Oddziału w 2025 r.:

Moduł I 5 027 221,00 zł

Moduł II 2 924 425,00 zł

Fundusze Europejskie
dla Kujaw i Pomorza

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Samorząd Województwa
Kujawsko-Pomorskiego

Obszar A – likwidacja bariery transportowej:

Zadania 1 i 4 - pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania dla osób z dysfunkcją narządu ruchu i słuchu,

Zadania 2 i 3 – pomoc w uzyskaniu prawa jazdy przez osoby z dysfunkcją narządu ruchu i słuchu

Fundusze Europejskie
dla Kujaw i Pomorza

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Samorząd Województwa
Kujawsko-Pomorskiego

Obszar B – likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym:

Zadania 1, 3 i 4 - pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania dla osób z dysfunkcją narządu wzroku, słuchu i brakiem lub niedowładem kończyn górnych,

Zadanie 2 – szkolenia z zakresu obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego

Zadanie 5 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego sprzętu elektronicznego.

Fundusze Europejskie
dla Kujaw i Pomorza

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Samorząd Województwa
Kujawsko-Pomorskiego

Obszar C – likwidacja barier w poruszaniu się:

Zadania 1 - pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym

Zadanie 2 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego skutera / wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym – dysfunkcja narządu ruchu,

Zadanie 3 – pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne (co najmniej III lub IV poziom jakości) – osoby po amputacji

Zadanie 4 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny,

Zadanie 5 – pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego – osoby z dysfunkcją narządu ruchu.

Fundusze Europejskie
dla Kujaw i Pomorza

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Samorząd Województwa
Kujawsko-Pomorskiego

Obszar D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej.

Obszar E – pomoc w kontynuowaniu rehabilitacji w formie wentylacji domowej.

Moduł II - pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym.

Fundusze Europejskie
dla Kujaw i Pomorza

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Samorząd Województwa
Kujawsko-Pomorskiego

Strategia na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021-2030

Priorytet I. Niezależne życie kluczowe działania

Wprowadzenie systemowej usługi asystencji osobistej oraz opieki wytchnieniowej.

Ujednolicenie i systemowy rozwój mieszkalnictwa wspomagane

Wdrożenie kręgów wsparcia.

Rozpoczęcie procesu deinstytucjonalizacji – stopniowego przechodzenia z opieki instytucjonalnej do wsparcia w społeczności lokalnej osoby

Zastąpienie instytucji ubezwłasnowolnienia modelem wspieranego podejmowania decyzji.

Fundusze Europejskie
dla Kujaw i Pomorza

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Samorząd Województwa
Kujawsko-Pomorskiego

Dziękuję za uwagę!

Fundusze Europejskie
dla Kujaw i Pomorza

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Samorząd Województwa
Kujawsko-Pomorskiego